

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

liikennekaari@lvm.fi

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta koskien liikennepalveluhankkeen kolmatta vaihetta (LVM / 147/ 03/ 2018)

Kaupan liitto ja Teknisen Kaupan Liitto edustavat kattavasti Suomen kauppaa, teollisuuden alihankintaa ja tuontia, jossa toimivat yritykset ovat liikennepalvelujen asiakkaita ja toimeksiantajia. Liikennepalvelujen kenttä on monimuotoinen, mikä on itsessään elinkeinoelämälle tärkeä asia. Tuonti, vienti ja kotimarkkina toimivat liikennepalvelujen varassa.

Liikennepalveluhankkeella toteutetaan kahta hallitusohjelman kärkihanketta: Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö -kärkihanketta sekä Sujuvoitetaan säädöksiä -kärkihanketta. Molemmat tavoitteet ovat yrityslähtöisiä ja elinkeinoelämälle hyödyksi.

Hallituksen esitysluonnokseen laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sisältyvät seuraavat ehdotukset: *Paikannusvelvoitteen asettaminen* tieliikenteessä tavara- ja henkilöluvan nojalla toimiville, rautatieliikenteessä toimiluvan nojalla toimiville sekä kaupunkiraideliikenteessä rekisteröintivelvollisille toimijoille. Lisäksi hankkeeseen kuuluu hallituksen esitys, jolla ratifioitaisiin kansainvälisen tiekuljetussopimuksen *sähköistä rahtikirjaa* (eCMR) koskeva lisäpöytäkirja ja tehtäisiin ratifioinnin edellyttämät muutokset tiekuljetussopimuslakiin.

Nyt esillä olevassa säädöskokonaisuudessa on mukana erikoistuneita toimialoja koskevia säädösesityksiä, joista ko. toimialat lausuvat omista lähtökohdistaan, emmekä tässä käsittele niitä. Nostamme kokonaisuudesta esiin kaksi asiaa, paikannusvelvoitteen sekä kotimaisen rahtikirjamallin.

Ymmärrämme paikantamisen merkityksen. Sitä toteutetaan jo nyt laajasti ja monin tavoin keinona palvella asiakkaita ja edesauttaa häiriötöntä toimintaa ja tuottavuutta. Sillä on kuhunkin asiayhteyteen liittyvä tarkoitus ja lisäarvo. Esityksen mukaan paikannusvelvoite asetettaisiin kuitenkin liikenteen toimijoille laajasti yleisluonteisena, kuitenkin konkreettisena, vaatimuksena ilman että syntyvällä tietokertymällä on määriteltyä käyttötarkoitusta. Sellaista velvoitetta emme puolla. Paikantamiseen liittyvä teknologia kehittyy nopeasti. Näkymä onkin, että jo muutaman vuoden kuluttua, kun julkinen käyttötarkoitus mahdollisesti hahmottuu, olisi kentällä laajastikin investoitu vanhentuviin paikannusratkaisuihin. Koko paikantamisen, tiedonkäsittelyn ja -käytön prosessi tulisivikin

käsitellä samassa yhteydessä. Näemme myös, että loppuratkaisuista irrallinen velvoite ei edusta hyvää lainsäädäntöä eikä sujuvoita säädöksiä.

Paikantamiseen liittyvä data tai sen julkisista tarpeista johtuva käyttö ei missään tapauksessa saisi olla luonteeltaan sellaista, että liikesalaisuus vaarantuu tai yritysten välinen kilpailutilanne sen vuoksi muuttuu. Alan kansainvälisyyden takia ehdotamme mahdolliset markkinahäiriötilanteet ennakoitaviksi kuullen muun muassa EU:n kannat asiassa. Huonoin kuviteltavissa oleva tilanne olisi kotimaisen kilpailukyvyn heikentyminen yritys- tai asiakasdatan jakamisen takia. Paikantamisveloitteen ja siihen liittyvän datan osalta esitämme luonnoksen valmistelun jatkamista kuljetuksia ja liikennettä hoitavien toimialojen/yritysten kanssa ja niiden tarpeet huomioon ottaen.

Kannatamme sähköisen rahtikirjan käyttöönoton edistämistä. Tässä on paikallaan tunnistaa, että kansainvälisen rahtikirjan käyttö on Suomessa tapahtuvissa kuljetuksissa vähäistä verrattuna kotimaisen rahtikirjan käyttöön. Kotimainen rahtikirja on valtavirta, kv-mallia huomattavasti yksinkertaisempi ja sen käyttö sujuvaa. Siitä esitetään nyt luovuttavaksi. Mikäli yksinomaan kv-rahtikirjan käyttö asetettaisiin nyt luonnostellulla tavalla velvoittavaksi, toimintaketjussa rajapinnat asiakkaiden suuntiin edellyttäisivät laajasti tietojärjestelmämuutoksia ja niistä johtuvia merkittäviä lisäkustannuksia asiakaspuolella. Tästä ei ole esitetty vaikuttavuusarviota. Uskomme digitalisaation edistyvän yhtä tehokkaasti nykyiselläkin tietosisällöllä, joten esitämme kotimaisen rahtikirjamallin käytön jatkamista digimuotoisena.

Arvostamme ja tuemme valtiovallan tavoitteita liikenteen ja logistiikan digitalisaation edistämiseksi. Kiinnitämme samalla huomiota aikaisemminkin esiin tuomiimme kokonaiskuvassa tärkeisiin seikkoihin: digitalisaatiossa on tärkeitä valtiovallan puolelta huolehtia sen edellytyksistä ja tilaa antaen mahdollistaa yritysten liiketoimintalähtöiset innovaatiot ja ratkaisut; toisaalta digitalisaatiokin on liikenteelle vain väline siinä missä itse väylästä, jonka fyysinen kunto, välityskyky ja kestävä rahoituspohja ovat yhtä tärkeitä asioita Suomen kilpailukykyä rakennettaessa.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO

Juhani Pekkala
Toimitusjohtaja

TEKNISEN KAUPAN LIITTO

Markku Uitto
Toimitusjohtaja